

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

19.01.2012

SAKSBEHANDLER:

Cecilie Ask

DIR.TLF:

22 93 98 75

VÅR REFERANSE:

11/11704

ARKIVKODE:

39

DERES REFERANSE:

Regelverksutvikling – EØS regler

1 Innledning

Vedlagt følger en oversikt over relevante EØS-regler som forventes satt i kraft i perioden 2012-2015.

Arbeidet med gjennomføringen av CRD IV og solvens II forberedes av Finanstilsynet. Lovforslag er oversendt Finansdepartementet. Forskrifter er under utarbeidelse. Det er nedsatt en referansegruppe med deltakere fra næringen.

I tillegg til CRD IV og solvens II, antas endringene på verdipapirområdet og regnskaps- og revisjonsområdet å bli relativt ressurskrevende i perioden. Enkelte endringer vil være av teknisk art, men det legges også opp til strukturelle endringer av prinsipiell karakter.

Finanstilsynets forslag til arbeidsopplegg for oppfølging og gjennomføring av EØS-rettsaktene på verdipapirområdet fremgår av punkt 2. I punkt 3 foreslås det et arbeidsopplegg for gjennomgang av revisorlovgivningen, herunder gjennomføring av endringer i EUs revisorregulering. I punkt 4 omtales behovet for en gjennomgang av regnskapsregelverket. I punkt 5 gis det en redegjørelse for hvordan Finanstilsynet foreslår å legge opp arbeidet med gjennomføring av forordninger.

2 Verdipapirområdet

European Market Infrastructure Regulation (EMIR)

Som det fremgår av vedlagte liste er det lagt opp til at en nytt European Market Infrastructure Regulation (EMIR) skal tre i kraft 31. desember 2012. Det er forventet at forordningen vil fastsettes i månedsskiftet januar/februar. En rekke arbeidsgrupper under European Securities and Markets Authority (ESMA) arbeider nå med utfyllende regelverk. Dette må være på plass før forordningen trer i kraft. Finanstilsynet antar derfor at ikrafttredelse vanskelig kan skje før i 2013. Arbeidet med gjennomføringen av disse reglene bør likevel igangsettes nå.

Finanstilsynet foreslår at det oppnevnes et lovutvalg med mandat å foreslå gjennomføringsbestemmelser til EMIR.

Lovutvalget foreslås sammensatt av representanter for:

- Finansdepartementet
- Finanstilsynet
- Norges Fondsmeglerforbund
- NHO
- FNO
- Oppgjørssentralene
- Varederivatmarkedet

Lovutvalget bør gis en frist for sitt arbeid på ett år.

Den felles EU-reguleringen av verdipapirregistre og verdipapiroppgjør som er varslet i Central Securities Depositories (CSD) og Securities Law Directive (SLD), ligger tematisk nært EMIR. Det er uklart om og når EU-kommisjonen vil foreslå slike forordninger. Dersom dette avklares nærmere i løpet av lovutvalgets arbeid, kan det vurderes å utvide lovutvalgets mandat. Det er mulig at det i et slikt tilfelle også vil være naturlig å supplere utvalgets sammensetning.

Alternative fund managers Directive (AIFMD)

Det er lagt opp til at et nytt Alternative Fund Managers Directive (AIFMD) skal tre i kraft i juli 2013. Direktivet antas ikke å ha den samme vidtgående betydning i det norske markedet som de øvrige EU-reglene som er omtalt. På den andre siden er direktivet forholdsvis omfattende. Dersom departementet legger opp til at direktivet skal gjennomføres i norsk rett samtidig med gjennomføring i EU-landene, bør det derfor settes i gang et arbeid allerede nå.

Finanstilsynet foreslår at det nedsettes en arbeidsgruppe med representanter for:

- Finansdepartementet
- Finanstilsynet
- Norsk Venturekapitalforening
- Verdipapirfondenes forening
- Investorsiden

Arbeidsgruppens mandat bør være å foreslå nødvendige endringer i norsk regelverk for å gjennomføre direktivet.

Arbeidsgruppen bør ha en frist på ett år.

UCITS V

EU-kommisjonen har varslet at det vil bli fremlagt forslag om endringer i reglene om verdipapirfond; Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities (UCITS), første kvartal 2012. Det er vanskelig å vurdere hvor omfattende endringer UCITS V vil innebære før

forslaget fra Kommissjonen foreligger. Finanstilsynet foreslår derfor at det tas stilling til organiseringen av det norske regelverksarbeidet når forslaget foreligger.

Tilsynet legger til grunn at det ikke er behov for noen forberedelser fra norske myndigheter i 2012. Forslag til gjennomføringsbestemmelser kan avvete prosessen i EU gjennom 2012.

Øvrige EØS-regler

Endringer i følgende EU-regler forventes ikke å tre i kraft før i 2015:

- Verdipapirmarkedsdirektivet (MiFID)- vil også innebære en ny Markets in Financial Instruments Regulation (MiFIR)
- Markedsmisbruksdirektivet (MAD)- vil også innebære en ny Market abuse Regulation (MAR)

Det samme gjelder et nytt regelverk om Packaged Retail Investment Products (PRIIPS) og endringer i reglene om forsikringsformidling. Prosess og fremdrift er uklart.

EU-kommisjonen har varslet endringer i rapporteringsdirektivet (Transparency Directive). Også her er prosess og fremdrift uavklart. Finanstilsynets foreløpige antakelse er at disse endringene vil tre i kraft på samme tidspunkt som de foran nevnte reglene.

Etter Finanstilsynets mening bør et lovutvalg eller arbeidsgruppe forberede gjennomføring av de nevnte reglene. Det anses ikke nødvendig å oppnevne noen slik gruppe før tidligst første halvår 2013. Igangsetting av et slikt gjennomføringsarbeid bør avvete prosessene i EU gjennom 2012.

3 Revisorlovgivningen

Forslagene til endringer i revisjonsdirektivet og forordningen er såpass dyptgripende at det er behov for en bredere gjennomgang av revisorlovgivningen. Det forventes at endringene trer i kraft i 2015. Etter Finanstilsynets vurdering er det også et generelt behov for en gjennomgang av revisorloven.

Finanstilsynet mener det bør nedsettes et lovutvalg med et bredt mandat, som i tillegg til en bred gjennomgang av revisorregelverket, omfatter gjennomføringen av endringene av revisjonsdirektivet og forordningen i norsk rett.

Det bør vurderes om også regnskapsførerloven bør vurderes på nytt. Som følge av endringer i revisjonsplikten, tilbyr revisorer nå andre tjenester enn revisjon, noe som gir et mindre klart skille mellom tjenester som tilbys av revisorer og tjenester som tilbys av regnskapsførere. Dette kan tilsi en mer samordnet lovgivning. Også likheten i kravene til godkjenning, etterutdanning og sanksjonssystemet trekker i retning av en samlet regulering for begge yrkesgruppene.

Lovutvalget bør ha representanter fra:

- Finanstilsynet
- DnR
- NARF
- Skatteetaten

- Utdanningsinstitusjonene
- FNO
- NHO

Lovutvalget bør nedsettes snarest og gis en frist på ett år fra det tidspunkt endringene i EU er vedtatt.

4 Regnskapsregelverket

Regnskapsloven inneholder i dag flere ulike "regnskapsspråk" og regnskapsreguleringen i Norge fremstår som komplisert og uoversiktlig.

Det er lagt opp til at EUs nye regnskaps- og konsernregnskapsdirektiv skal tre i kraft juli 2014. Direktivet er en modernisering og slår sammen 4. og 7. direktiv (78/660/EEC og 83/349/EEC). Formålet er å forenkle regelverket for små foretak, samt å gjøre regnskapene mer sammenlignbare, klarere og enklere å forstå.

Det foreligger også et forslag til regnskapsregler for mikroforetak som er vedtatt i EU-parlamentet.

På bakgrunn av ovennevnte bør det settes ned et lovutvalg. Utvalget bør ha som mandat å foreta en full gjennomgang av regnskapsloven, samt gjennomføre de relevante EU-reglene. Dersom departementet legger opp til at direktivet skal gjennomføres i norsk rett samtidig med gjennomføringen i EU-landene, bør arbeidet settes i gang snarest.

Lovutvalget foreslås sammensatt av representanter for:

- Finansdepartementet
- Finanstilsynet
- Den norske Revisorforening
- Norsk Regnskapsstiftelse
- Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening
- Organisasjoner fra næringslivet
- Nærings- og handelsdepartementet

Lovutvalget bør ha en frist på ett år etter at endringene i EU-reglene er vedtatt.

5 Gjennomføring av forordninger

De senere årene har utviklingen gått i retning av økt bruk av forordninger. I Utenriksdepartementets håndbok i EU/EØS-arbeid fra 2009, er det i punkt 6.2 vist til Justisdepartementets hefte "lovteknikk og lovforberedelser" fra 2000, der det gis råd om hvordan EØS-regelverk kan gjennomføres i norsk rett. I heftet viser Justisdepartementet til EØS-avtalens artikkel 7 bokstav a om at forordninger skal gjøres til en del av den interne rettsordenen "som sådan". Gjennomføring av forordninger bør derfor etter departementets syn skje ved inkorporasjon. Dette innebærer at den lov- eller forskriftstekst som vedtas, fastsetter at vedkommende forordning skal gjelde som lov eller forskrift, uten at selve teksten der EØS-tilpasningene er innarbeidet, formelt vedtas som lov eller forskrift.

Finanstilsynet har i samråd med Finansdepartementet lagt til grunn Justisdepartementets anbefaling ved utformingen av forslag til bestemmelser som skal gjennomføre forordninger.

Finansdepartementet har fulgt opp forslagene bl.a. ved gjennomføringen av nytt prospektregelverk og endringer i verdipapirfondloven.

Solvens II-reglene og kapitalkravsreglene for kredittinstitusjoner bygger på rammedirektiver som utfylles av omfattende forordninger. Også på disse områdene har Finanstilsynet foreslått gjennomføring av forordningene ved inkorporasjon. Dette på tross av at regelverket blir vanskelig tilgjengelig for brukerne. Det vises i denne sammenheng til tidligere påpekninger av behovet for en rask og faglig godt gjennomarbeidet oversettelse av EØS-rettsakter til norsk.

Finanstilsynet mener utviklingen i EU tilsier at det foretas en konkret skjønnsmessig vurdering av hvordan en forordning bør gjennomføres. Det vises i denne sammenheng til EU-kommisjonens forslag til endring i reglene om markedsmissbruk. Etter forslaget vil en forordning (MAR) i betydelig grad erstatte tidligere direktivbestemmelser (MAD). En gjennomføring ved inkorporasjon, vil medføre at sentrale bestemmelser om innsidehandel og markedsmanipulasjon blir erstattet av en henvisning til forordningen. Særlig uheldig ville dette vært for bestemmelser som retter seg mot alle aktører i verdipapirmarkedet, og ikke bare til foretak under tilsyn. Finanstilsynet mener derfor at sentrale bestemmelser bør beholdes i loven, selv om de også vil fremgå av en forordning som gjennomføres ved inkorporasjon.

6 Videre fremdrift

Dersom Finansdepartementet slutter seg til det arbeidsopplegget som er foreslått, vil Finanstilsynet kunne komme tilbake til departementet med forslag til konkrete mandater for arbeidsgrupper/lovutvalg og forslag til leder og sekretariat for gruppene/utvalgene.

For Finanstilsynet

Morten Baltzersen
Finanstilsynsdirektør

Cecilie Ask
juridisk direktør

Oversikt over EUs regelverksinitiativ som er relevant for Finanstilsynets tilsynsområder i 2012 ¹

Nr	Regelverksinitiativ	Status	Gjennomføringsfrist	Krever endringer i	Kommentar
	Bank og forsikring				
1	Forordningene for EBA - European Banking Authority – Regulation No 1093/2010 EIOPA – European Insurance and Occupational Pensions Authority – Regulation No 1094/2010 ESMA – European Securities and Markets Authority – Regulation No 1095/2010	EFTA forhandler med Kommisjonen om innlemmelse i EØS-avtalen.			
2	Omnibus II (om fullmaktene til EIOPA og ESMA vedr. blant annet solvens II og kredittvurderingsselskaper) COM(2011)0008	Diskuteres i Parlamentet og Rådet. Forventes vedtatt våren 2012.		Skal ikke gjennomføres i norsk rett, jf. punkt 1.	Forutsetning for videre prosess med gjennomførings- bestemmelsene til Solvens II.

¹ For flere direktiver og forordninger forventes omfattende gjennomføringsbestemmelser som også skal inn i norsk rett gjennom lov eller forskrift.

3	Capital Requiemenets Regulation og Capital Requirements Directive IV CRR – COM(2011)0452 CRD – COM(2011)0453	Kommisjonen har lagt frem forslag som nå er til behandling i Rådet og Parlamentet. Forventes vedtatt sommeren 2012.	Antatt ikrafttredelse 1. januar 2013.	Krever omfattende lov- og forskriftsendringer: finansieringsvirksomhetsloven, verdipapirhandelloven, banksikringsloven, kapitalkravsforskriften, verdipapirforskriften m.fl. Jf. EØS-notat 4. nov. 2011	Finanstilsynet har sendt lovforslag til Finansdept. 10. oktober 2011. Det er lagt opp til at Finanstilsynets forskriftsforslag sendes departementet i løpet av 1. halvår 2012.
4	Solvens II Dir. 2009/138/EC	Rammedirektiv vedtatt i 2009. Utkast til omfattende gjennomføringsbestemmelser forventes publisert når Omnibus II er vedtatt og publisert (vår/sommer 2012).	Rammedirektivet skal etter planen tre i kraft 1. januar 2013, men det kan bli noe utsatt.		Tilsynet har foreslått lovendringer. Forskriftsforslag utarbeides i 1. halvår 2012, og mer kommer når gjennomføringsbestemmelsene er vedtatt. Referansegruppe med næringen har fulgt arbeidet.
5	Revisjon av FICOD - tilsyn med finansielle konglomerater COM(2010)0433	Endringene i direktivet er vedtatt. Publisering forventes veldig snart (er til oversetting).	Skal gjennomføres innen 18 måneder etter direktivets ikrafttredelse	Regulering og tilsyn med blandede konsern har i Norge gått lenger enn kravene i gjeldende konglomeratdirektiv. Revidert direktiv legger opp til minimumsharmonisering, og vil derfor kreve få endringer i Norge.	I stor grad allerede gjennomført i norsk rett, ref. også EØS-notat av 4.11.2011
Bank/forsikring - annet som foreløpig er veldig tidlig i prosessen					
6	IORP (Revisjon av pensjonsforetaksdirektivet)	Kommisjonen avventer innspill fra EIOPA – frist 15. februar. Åpen høring i Brussel 1. mars. Kommisjonen tar sikte på å fremlegge forslag til revidert direktiv innen 1.1. 2013.		Kapittel 7 og 8 i forsikringsvirksomhetsloven og/eller lov om finansforetak.	Neppe gjennomføringsarbeid før tidligst 2. halvår 2013.

7	PRIPs	Kommisjonen har forelått deler av PRIPs-regelverket. Resterende forslag forventes i første halvår 2012. Det er uklart når endelig forslag vil foreligge og hvordan dette vil være strukturert.	Antatt ikrafttreden tidligst i 2015.	Endringer i verdipapirhandelloven, forsikringsformidlingsloven og banklovene.	Tilsynet har igangsatt arbeid med en PRIPs-lov. Arbeidet er stilt i bero i påvente av videre arbeid i EU.
8	IMD - Insurance Mediation Directive - Forsikringsformidlingsdirektivet	Kommisjonen har varslet at forslag til endringer i IMD-direktivet vil fremlegges i 1. kvartal 2012 (trolig februar).	Antatt ikrafttreden tidligst i 2015.	Endringer i forsikringsformidlingsloven.	

Verdipapir

9	MiFID II – Markets in Financial Instruments Directive - COM(2011)656	Forslag fremlagt av Kommisjonen november 2011.	Ikke fastsatt – men forhandlinger startet i rådet -24 måneders gjennomføringsfrist etter vedtatt. Antatt ikrafttreden tidligst i 2015.	Verdipapirhandelloven Børsloven	
10	MiFIR II – Markets in Financial Instruments Regulation - COM(2011)652	Forslag fremlagt av Kommisjonen november 2011.	Ikke fastsatt – men forhandlinger startet i rådet -24 måneders gjennomføringsfrist etter vedtatt. Antatt ikrafttreden tidligst i 2015.	Verdipapirhandelloven Børsloven	
11	MAD – Market Abuse Directive ("sanksjons-direktiv") Gir kun regler om straffesanksjonering ved overtredelse av markedsmisbruksbestemmelsene. - COM(2011)654	Forslag fremlagt av Kommisjonen november 2011.	Ikke fastsatt – men forhandlinger startet i rådet -24 måneders gjennomføringsfrist etter vedtakelse	Verdipapirhandelloven	

12	<p>MAR – Market Abuse Regulation (forordning)</p> <p>Omfatter reglene om markedsmissbruk som tidligere sto i MAD - COM(2011)651</p>	Forslag fremlagt av Kommissjonen november 2011	Ikke fastsatt – men forhandlinger startet i rådet -24 måneders gjennomføringsfrist etter vedtatt. Antatt ikrafttreden tidligst i 2015.	Verdipapirhandelloven	<i>Særskilt problem:</i> Forordning med bestemmelser som skal være straffesanksjonert - inkorporering
13	<p>EMIR – European Market Infrastructure Regulation</p> <p>(Pliktig clearing, rapportering til Trade Repository, CCPene, Registrering og org av TR)</p> <p>COM(2010)494</p>	Forslag fremlagt av Kommissjonen september 2010 Forventet endelig vedtak i Parlamentet i januar.	Varslet frist for gjennomføring 31.12 12	Verdipapirhandelloven - vurdere eksisterende regler + inkorporere forordningen	
14	<p>CSD Central Securities Depository (forordning)</p> <p>Gir felleseuropeiske regler om CSDer (organisering, virksomhet, utkontraktering mv. også regler om oppgjøret)</p>	Forslag ventes fremlagt av Kommissjonen i januar 2012	Ikke kjent gjennomføringsfrist	Verdipapirregisterloven	
15	<p>SLD - Securities Law Directive</p> <p>Gir regler om Eierrettigheter til elektroniske verdipapirer</p>	Forslag ventes fremlagt av Kommissjonen i 2012	Ikke kjent gjennomføringsfrist		
16	<p>Transparency Directive - COM(2011)683</p>	Forslag fremlagt av Kommissjonen i oktober 2011.	Til behandling i Parlamentet og Rådet. Gjennomføringsfrist er ikke kjent.	Verdipapirhandelloven og muligens regnskapsloven	

17	UCITS V Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities Directive. Forslag til endringer i reglene om depotmottaker og forslag til regler om godtgjørelsesordninger.	Forslag ventes fremlagt av Kommissjonen i 1. kvartal 2012.			
18	Alternative Investment Fund Managers Directive - Dir. 2011/61/EU	Direktiv vedtatt sommeren 2011.	22. juli 2013	Ny lov eller tillegg verdipapirfondloven	
Revisjon og regnskap					
19	Revisjon COM(2011)779 – forordningsforslag COM(2011)778 - direktivforslag	Forslag fremlagt av Kommissjonen i november 2011.			
20	Nytt regnskaps og konsernregnskapsdirektiv (endringer og sammenslåing av 4 og 7 direktiv)	Forslag fremlagt av Kommissjonen oktober 2011.	Antatt ikrafttredelse 1. juli 2014 i følge forslaget fra Kommissjonen	Regnskapsloven	
21	Direktiv om endring av regnskapsdirektivet (forenkling for mikroforetak). COM/2009/83	Forslag fremlagt av Kommissjonen 2009. Vedtatt av Parlamentet desember 2011. Avventer Rådets behandling.		Regnskapsloven	Bestemmelsene skal være valgfritt for medlemsstatene å gjennomføre. Endringene er ikke inntatt i forslaget om nytt regnskaps og konsernregnskapsdirektiv. Det er uklart om direktivet fra 2009 skal integreres i regnskaps og konsernregnskapsdirektivet eller om det kommer et eget direktiv.

Annet

22	CRA – Credit Rating Agencies (kredittvurderingsbyråer) - Regulation no 513/2011 - (revisjon av 1060/2009)	CRA-forordningen ble endret 11. mai 2011			Finanstilsynet brev av 27. mai 2011 til FIN. I brevet blir Finansdepartementet gjort oppmerksom på at det kan være aktuelt å forhandle om relativt vidtgående unntak fra forordningen.
23	Auksjonsforordningen - COM (2010)1031 Gir regler om auksjonsordning for Co2 kvoter.	Forslag fremlagt av Kommisjonen 12. november 2010. Er til behandling i Parlamentet og Rådet		Verdipapirhandelloven	Det er forutsatt at deler av MiFID og MAD og dessuten hvitvaskingsdirektivet skal gjøres gjeldende for denne ordningen. Kan gi nye tilsynsoppgaver.

Regelverksendringer utenfor Finanstilsynets ansvarsområde, men som berører våre tilsynsområder.

24	Forordning om å etablere tekniske krav for "credit transfers and direct debits" i Euro og endre forordning no 924/2009. - COM(2010)775	Forslag er fremlagt av Kommisjonen. Er til behandling i Parlamentet og Rådet.		Finanstilsynet antar dette tas inn i finansavtaleloven.	Gjelder også for Norge, men kun for euro-transaksjoner. Justisdepartementets ansvarsområde.
25	Credit agreements relating to residential property - COM(2011)142	Kommisjonen har fremlagt forslag til direktiv. Er til behandling i Parlamentet og Rådet.		Finansavtaleloven	Justisdepartementets ansvarsområde.
26	Deposit Guarantee Scheme Directive - Innskuddsgaranti-direktivet - COM (2010)369	Trilogforhandlinger pågår.			Antas oversendt til behandling i Banklovkommisjonen når det er ferdigbehandlet i EU.